

עבודות נבחרות של תלמידי בית הספר חשיפה (מימין לשמאל): ענבל צור, רוני מאור, יעל רום, טלי שרון, מעיין קלסקין ואיתי מליק.

מערך לימודי המשך (מעל"ה)

מערך לימודי המשך מאגד בתוכו את המותגים **אסכולות, חשיפה, תפנית, תפניטק, דיפלומה, דיאלוג ומירב**. בתשס"ט הורחב תמהיל הקורסים של המערך המוכרים לצורך נקודות זכות לתואר אקדמי של האוניברסיטה הפתוחה. בכל קורסי המערך למדו 17,939 תלמידים מהמגזר הפרטי. נמשכה הפעילות הענפה בפריפריה והועמקו הקשר ושיתוף הפעולה עם המגזר החרדי. אתרי האינטרנט של מעל"ה עודכנו ושופרו כדי שמנוע החיפוש גוגל יאתר אותם בהצלחה, ונמשכה הטמעת מערכת הניהול והתפעול, שתשפר את יכולת השליטה והבקרה בכל נקודת זמן בכל מחלקה תקציבית.

אסכולות

באסכולות, בית הספר ללימודים רב-תחומיים ולתרבות הדעת, היו כ-13,050 הרשמות. בקורסי לבה של בית הספר גדלה ההרשמה, ובכמה מהם השתתפו מאות תלמידים בכל הרצאה. שיתוף הפעולה של בית הספר עם גופי תרבות בארץ התרחב השנה. בין שותפותיותו הקיימות: סינמטק חיפה, סינמטק תל-אביב, התזמורת הפילהרמונית, תיאטרון ירושלים, קולנוע "לב" והמדיטק בחולון.

בית אילה: שלוחת בית אילה שוכנת בבית הנדבנית אילה זקס-אברמוב. המבנה נותר בתוכניתו המקורית, כבית מגורים, וכיתות הלימוד ממוקמות בחדרי האירוח והמגורים של המשפחה, כך שנוצרת אווירה אינטימית ונינוחה. השנה הוצעו בבית אילה 35 קורסים בשעות הבוקר. לימדו בהם מיטב המרצים והחוקרים והם התפרסו על מגוון תחומים: מוזיקה, קולנוע, פילוסופיה, מדע ועוד.

חשיפה

חשיפה, בית הספר לאומנויות התקשורת, הטלוויזיה והמולטימדיה, מקיים מסלולי לימוד שחלקם מוכרים לנקודות זכות לתואר ראשון, והוא שותף למרכז ללימודי תקשורת שהוקם השנה.

שתי תערוכות של עבודות תלמידים נערכו בתשס"ט: בתערוכת "תבחרו בי" – פברואר 2009, שנערכה בסמוך לבחירות לכנסת, הציגו תלמידי מגמת "תקשורת חזותית" סדרות של כרזות ומסכות, מעין מסעות בחירות מנקודת מבט ביקורתית. בסיום שנת הלימודים נערך האירוע המסורתי "הפנינג דיגיטלי 2009", שבו הציגו עשרות בוגרים

מעבודותיהם בתחומי עיצוב, אנימציה, סרטים דוקומנטריים ועלילתיים ועוד.

תפנית

תפנית, בית הספר למנהלים, המשיך השנה להרחיב את פעילותו ואת נגישותו. פותחו תחומי תוכן חדשים, ועודכנו קורסים בהתאם למגמות השוק ולהתפתחות מקצועות הניהול. בית הספר קיים גם השנה מיזמים רחבי היקף שחשפו את המשתתפים לאפשרויות הלימוד המגוונות באו"פ.

סדנאות לחיילים משוחררים: בית הספר זכה במכרז לקיום סדנאות לחיילים ערב שחרורם מהצבא, שמוקנות בהן מיומנויות הנחוצות לעולם העבודה ולתחום ההשכלה.

סדנאות לעולים ולחיילים בודדים: סדנאות הכנה לאזרחות מוצעות לחיילים בודדים ולעולים חדשים לקראת שחרורם מהצבא, כדי להקל עליהם את ההשתלבות בחיים האזרחיים. הסדנאות מוקנות ידע חיוני על העולם האקדמי ועל שוק העבודה, ומטפחות מוטיבציה לפנייה למסלול האקדמי ככלי חיוני להשתלבות עתידית בשוק העבודה. כמדי שנה, גם

בתשס"ט הוכשרו יותר מ-1,500 חיילים בסדנאות אלה, שהן פרי שיתוף פעולה עם הסוכנות היהודית, עם צה"ל, עם קרן גרוס ועם קרן אסתר המלכה.

תפניטק

תפניטק, בית הספר למחשבים, מאופיין בגישה הרואה את העובד במרכז העשייה. מערך ההדרכות בבית הספר מאפשר גם לחסרי רקע בתחום המחשבים להיכנס בשערי הטכנולוגיה ומספק אפיקי התעדנות נוחים למבקשים להכיר את החידושים. במימון משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה, התקיימו השנה ברחבי הארץ קורסי הסבה לאקדמאים מפוטרי הייטק, שהותאמו לביקוש לעובדים בשוק העבודה בתחומי התוכנה והתקשורת. תפניטק חברה למכללה החרדית, לג'וינט ולמשרד התעשייה, המסחר והתעסוקה במיזם ייחודי של הכשרת חרדים יוצאי כולל לתחום תכנות מחשבים, כדי לשלבם בתעשייה.

דיפלומה

דיפלומה, בית הספר ללימודי תעודה והסמכה, מציע מסלולים להכשרה מקצועית ולהכנה למבחני הסמכה במגוון תחומים

ובהם תיירות, פיננסיים, עיצוב ונדל"ן. במגזר החרדי המשיך בית הספר את פעילותו הענפה במכללת "בית רבקה" בכפר חב"ד וכן בעיר בני-ברק, דרך מחלקת הרווחה בעירייה.

דיאלוג

דיאלוג, בית הספר לשפות, הציע מגוון קורסים לקהל הרחב ולארגונים עסקיים. השנה חל גידול בהיקפי שעות ההוראה בקורסים ברוסית ובגרמנית, ונמשך הגידול בשעות ההוראה באנגלית. בין היתר לומדים בקורסי השפות חיילים מצטיינים משוחררים, שלימודיהם ממומנים בשוברים שצה"ל מעניק להם. בית הספר זכה במכרזים של משרד החוץ ושל משרד ראש הממשלה, ומוריו מלמדים בני משפחות של שליחים העומדים לצאת לשליחותם. נושאי הלימוד בקורסים אלה הם השפה המדוברת בארץ היעד ותרבותה. כמו כן מכשירים בקורסים את ילדי השליחים לשיטת הלימוד הנהוגה בבתי הספר האמריקניים ברחבי העולם.

מירב

מירב, בית הספר לרפואה משלימה בשיתוף "מכבי טבעי" מבית מכבי שירותי בריאות, המשיך להרחיב את פעילותו בקרב הציבור החרדי, והציע בין היתר מסלולי לימוד ובהם קורסים המקנים נקודות זכות אקדמיות. תלמידי שנה ב בכל מגמות הכשרת המטפלים טיפלו גם השנה בהתנדבות בילדים ממגוון עמותות של בתי ספר ומוסדות, כגון עלם (נוער בסיכון), אק"ם (אגודה לאומית לקימום אנשים עם פיגור שכלי) וכפר עופרים (מוסד לאוטוטיסטים). כן טופלו נשים חרדיות שהן אימהות עם צרכים מיוחדים (בשיתוף פעולה עם עיריית בני-ברק), ילדים עם לקויות למידה בכפר הירוק ובחטיבת בניינים ברמת השרון ועוד.

בית הספר לטכנולוגיה

פיתוח ועדכון קורסים

בקורס "אלקטרוניקה תקבילית" במגמת הנדסאי אלקטרוניקה פותחו יחידת תרגול ופעילויות עם תוכנת הסימולציה וניתוח המעגלים PSpice.

פיתוח חומרי לימוד למכרז למיזמי מל"מ (המרכז לחינוך מדעי וטכנולוגי ע"ש עמוס דה שליט): בית הספר לטכנולוגיה (יחד עם מט"ח) זכה במכרז של משרד החינוך לפיתוח חומרי למידה והוראה לחמישה מיזמים. עד 2010 אמורים להיות מפותחים ספרי לימוד, ספרי ניסויים ומעבדה וכן מדריכים למורים בכמה מקצועות לימוד לתיכון, ובין היתר – חומרי לימוד בתכנות בסביבת האינטרנט, בעברית וערבית.

המשך הכשרת עובדים של חברת חשמל לתואר הנדסאי חשמל: השנה סיימה הקבוצה הראשונה את לימודיה ונפתחה קבוצה שלישית ובה כ-25 לומדים.

נתוני הרשמה

תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט
1,179	1,348	1,456
235	214	326
1,414	1,562	1,782

בוגרים ומקבלי תעודות הסמכה

תשס"ז	תשס"ח	תשס"ט
41	46	57
21	22	18
199	214	326
261	282	401

היחידה להשתלמות עובדי הוראה

היחידה להשתלמות עובדי הוראה מממשת באופי פעולתה יעד מרכזי של האוניברסיטה הפתוחה – לאפשר לציבור המורים בישראל להעלות את רמת השכלתו ומקצועיותו. היחידה פועלת בקרב המורים ומקיימת פעולות הדרכה והכשרה מגוונות ומיזמים מובילים עבור מערכת החינוך. בפיתוח התוכניות, בהנחיה ובהוראה לוקחים חלק אנשי הסגל הבכיר וסגל ההוראה האקדמי של האוניברסיטה הפתוחה. בין יתר פעולות היחידה בשנת הלימודים הנוכחית, ביצע צוות של האו"פ בשיתוף עם חוקרים מאוניברסיטאות אחרות חמישה מחקרים השוואתיים שסקרו ספרות מחקר. את המחקרים הזמין האגף לתוכניות לימודים במשרד החינוך, כדי שישמשו מקור מידע עדכני לצוותים המפתחים תוכניות לימודים ולקובעי המדיניות.

לימודים לתעודת הוראה והתמחות בהוראה

היחידה שותפה במסלולי הכשרת מורים לתעודות הוראה של המחלקות האקדמיות ומשמשת חוליה מקצועית המתאמת בין המחלקות האלה למשרד החינוך בכל הקשור למתן תעודות הוראה ורישיונות הוראה וכן לקליטת בוגרי האוניברסיטה במערכת החינוך הפורמלי. משרד החינוך מעודד באמצעות מלגות את הלומדים בשני המסלולים להכשרת מורים לאזרחות: בוגרי תואר ראשון ומוסמכי תואר שני בלימודי דמוקרטיה בין-תחומיים. 20 סטודנטים מהמסלול להכשרת מורים להוראת אזרחות, ולצד 22 סטודנטים מהמסלול להכשרת מורים להוראת תורה שבעל-פה, קיבלו השנה מלגות מטעמו.

משרד החינוך הנהיג חובת התמחות של בוגרי מסלולים להכשרת מורים. היחידה לעובדי הוראה מלווה את בוגרי המסלולים לתעודת הוראה באוניברסיטה הפתוחה הנקלטים במשרד החינוך, בשנת ההוראה הראשונה שלהם. כמו כן מקיימת היחידה קורס שנתי להכשרת מורים חונכים.

מורים מאבחנים תפקודי למידה (מת"ל)

בשיתוף עם משרד החינוך ובאישורו מקיימת היחידה לעובדי הוראה מסלולים להכשרת מורים מומחים בתחום לקויות למידה ודרכי אבחון.

לימודי תעודה להכשרת מורים לתפקיד מורה מאבחן תפקודי למידה (מת"ל): תוכנית תלת-שנתית להכשרת מורים מאבחני תפקודי למידה (מת"ל) גובשה ומתנהלת ביחידה לעובדי הוראה בשיתוף עם אנשי סגל ומנחים מהמחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה. השנה סיימו את לימודיהם תלמידי המחזור הראשון. שני קורסים מקבילים מתקיימים במגזר הערבי (בגבעת-חביבה) ובמגזר הבדואי (בבאר-שבע), ותלמידיהם סיימו את לימודי השנה השנייה.

תוכניות הדרכה לסגלי הוראה ולמת"לים העובדים במערכת החינוך: נערכו השתלמויות למת"לים שכבר עובדים במערכת התקיימו בפריסה ארצית לאורך השנה.

מבחני אבחון ארציים: משרד החינוך נערך לביצוע מבחנים בפריסה ארצית לאבחון תלמידי כיתות ז החל משנת הלימודים תש"ע. הרצת המבחנים וחשיפתם ל-180 מת"לים ומנהלי בתי ספר התקיימו באוניברסיטה הפתוחה.

בית דניאל

גם בשנה הנוכחית התקיימו בבית דניאל פעילויות בעלות אופי מיוחד ובכללן – השקת תוכנית "צמרות" למנהלי בתי ספר בהשתתפות שרת החינוך והתרבות; סדנת חוקרים מטעם מכון וייצמן למדע; כנס שנתי של החוג לפילוסופיה של אוניברסיטת חיפה; כנס שנתי של מכון שליאר לפסיכולוגיה וייעוץ ארגוני בשילוב קולנוע; סדנאות של שתיל – שירותי תמיכה וייעוץ לארגונים לשינוי חברתי; כנס של "יד ביד" – המרכז לחינוך יהודי ערבי בישראל; סדנת ריקודים של סטודיו לידור; יום עיון של אוניברסיטת חיפה בנושא מנהיגות ומדיניות בחינוך; סדנה בין-לאומית למנהיגות מטעם The Coaches Training Institute; סדנת התבוננות של עמותת "ברוח" העוסקת בתמיכה רוחנית והכשרה מטעם המרכז הרפואי שערי צדק; סדנאות בישול; סדנת ציור על עץ ועוד.

האו"פ קיימה בבית דניאל לאורך השנה מגוון אירועים, ובהם מפגשים של הסגל האקדמי, ימי עיון, סדנאות חוקרים וסדנאות לימודים.

עם החברות והארגונים שפעלו השנה בבית דניאל נמנים אינטל, טבע, טמבור, שטראוס, מארוול, ביה"ס הריאלי, טאוור, איזי"פ, שירותי בריאות כללית, פרס"נס, יוניליוור, מפעל מתכת חניתה, פז, תות תקשורת, מיקרוסופט, תנובה, רכבת ישראל, מכון חרוב, דלק, שיכון ובינוי, אלטל, ויזה כאל, יד הנדיב, קרן היינריך בל, בנק הפועלים, בנק לאומי למשכנתאות, כרומגן ועוד.

כמיטב המסורת של בית דניאל התקיימו גם בתשס"ט פעילויות מוזיקליות, ובכללן – קורסי המוזיקה של משכנות שאננים, סופי שבוע מוזיקליים שמציע בית דניאל לציבור הרחב, מחנה קיץ תזמורתי בין-לאומי של תזמורת "קול המרכז", מפגשים לסופי שבוע של העמותה הישראלית לחובבי מוזיקה קלאסית, קונצרטים ועוד.

שיפוץ בית לנגה: האוניברסיטה הפתוחה גייסה מימון לקידום שיפוצו של מתחם בית לנגה. בשלב ראשון ביצעה המועצה לשימור אתרים את תכנון בית המרכבות בהתאם לצורכי האוניברסיטה הפתוחה, ובקרוב תחל בעבודות השיפוץ. הכשרת חללים במבנה זה תקל את מצוקת המקום לפעילויות במתחם.